C/2026/4252

4.8.2026.

KOMISIJAS ATZINUMS

(2026. gada 2. jūnijs),

par nepieciešamību un samērīgumu Austrijai atjaunot robežkontroli pie tās sauszemes robežām ar Čehiju, Slovākiju, Ungāriju un Slovēniju saskaņā ar Regulas (ES) 2016/399 (Šengenas Robežu kodekss) 27.a panta 3. punktu

(Autentisks ir tikai teksts vācu valodā)

(C/2026/4252)

(1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 2. punktu Savienība piedāvā saviem pilsoņiem brīvības, drošības un tiesiskuma telpu bez iekšējām robežām, kur personu brīva pārvietošanās ir nodrošināta saistībā ar piemērotiem pasākumiem, kas attiecas uz ārējo robežu kontroli, patvēruma meklētājiem, imigrāciju un noziedzības novēršanu un apkarošanu.

(2) Ievērojot 25. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (kodificēta redakcija) ([1]), dalībvalstis, saskaroties ar nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, izņēmuma kārtā un uz laiku var atjaunot robežkontroli pie visām tās iekšējām robežām vai to konkrētām daļām. Šāds pasākums būtu jāpiemēro vienīgi kā galējs līdzeklis un robežkontroles pagaidu atjaunošanas apjomam un ilgumam nevajadzētu pārsniegt to, kas ir absolūti nepieciešams, lai reaģētu uz konstatēto nopietno apdraudējumu.

(3) Šengenas Robežu kodeksa 25.a panta 4. punktā ir noteikts, ka gadījumā, ja dalībvalsts plāno atkārtoti ieviest robežkontroli pie iekšējām robežām, lai novērstu paredzamu apdraudējumu, tai par plānoto robežkontroles atkārtotu ieviešanu ir jāpaziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un pārējām dalībvalstīm vēlākais četras nedēļas pirms plānotās robežkontroles atjaunošanas vai pēc iespējas drīz, ja apstākļi, kas pamato nepieciešamību atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, kļūst zināmi dalībvalstij mazāk nekā četras nedēļas pirms plānotās atjaunošanas.

(4) Šengenas Robežu kodeksa 27.a panta 3. punkts nosaka, ka Komisijai pēc tam, kad tā ir saņēmusi paziņojumus, kas iesniegti saistībā ar robežkontroles pagarināšanu pie iekšējām robežām saskaņā ar 25.a panta 4. punktu, kā rezultātā robežkontrole pie iekšējām robežām turpinās ilgāk nekā kopumā 12 mēnešus, pamatojoties uz tiem pašiem iemesliem, ir jāsniedz atzinums par šādas robežkontroles nepieciešamību un samērīgumu.

(5) Iekšējās robežkontroles atjaunošanas un pagarināšanas regulējums tika būtiski pārskatīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1717 ([2]), kas stājās spēkā 2024. gada 10. jūlijā. Līdz ar to visu Šengenas Robežu kodeksa III sadaļas II nodaļā paredzēto laikposmu sākums ir aprēķināts, sākot no šā datuma.

(6) Austrijas iestādes 2024. gada 16. oktobra vēstulē paziņoja par robežkontroles atjaunošanu, pamatojoties uz Šengenas Robežu kodeksa 25.a pantu, pie iekšējām robežām ar Čehiju un Slovākiju uz sešiem mēnešiem no 2024. gada 16. oktobra līdz 2025. gada 15. aprīlim. Austrijas iestādes 2025. gada 15. aprīļa vēstulē paziņoja par robežkontroles atjaunošanas pagarināšanu vēl uz sešiem mēnešiem no 2025. gada 16. aprīļa līdz 2025. gada 15. oktobrim. Austrijas iestādes 2025. gada 15. oktobra vēstulē paziņoja par robežkontroles atjaunošanas otro pagarināšanu vēl uz diviem mēnešiem no 2025. gada 16. oktobra līdz 15. decembrim.

([1]) OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1717 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Regulu (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (OV L, 2024/1717, 20.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(7) Austrijas iestādes 2024. gada 11. novembra vēstulē paziņoja par robežkontroles atjaunošanu, pamatojoties uz Šengenas Robežu kodeksa 25.a pantu, pie iekšējām sauszemes robežām ar Ungāriju un Slovēniju uz sešiem mēnešiem, sākot no nākamās dienas. Austrijas iestādes 2025. gada 9. maija vēstulē paziņoja par robežkontroles atjaunošanas pagarināšanu vēl uz sešiem mēnešiem no 2025. gada 12. maija līdz 11. novembrim. Austrijas iestādes 2025. gada 15. oktobra vēstulē paziņoja par robežkontroles atjaunošanas otro pagarinājumu, balstoties uz tiem pašiem iemesliem, uz vienu mēnesi un trīs dienām, sākot no 2025. gada 12. novembra līdz 2025. gada 15. decembrim.

(8) Austrijas iestādes 2025. gada 10. decembra vēstulē paziņoja par robežkontroles atjaunošanas trešo pagarinājumu pie Austrijas iekšējām sauszemes robežām ar Čehiju un Slovākiju, kā arī ar Ungāriju un Slovēniju vēl uz sešiem mēnešiem no 2025. gada 16. decembra līdz 2026. gada 15. jūnijam.

(9) Austrija 2026. gada 8. janvāra vēstulē saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 33. panta 2. punktu iesniedza divus ziņojumus par iekšējās robežkontroles atjaunošanu, pamatojoties uz Šengenas Robežu kodeksa 33. panta 2. punktu. Pirmais ziņojums attiecās uz robežkontroles atjaunošanu pie Austrijas iekšējām sauszemes robežām ar Slovēniju un Ungāriju no 2024. gada 12. novembra līdz 2025. gada 11. novembrim. Otrais ziņojums attiecās uz robežkontroles atjaunošanu pie Austrijas iekšējām sauszemes robežām ar Čehiju un Slovākiju no 2024. gada 16. oktobra līdz 2025. gada 15. oktobrim.

(10) Austrija tika iekļauta Komisijas strukturētajā dialogā par iekšējās robežkontroles atjaunošanu. Pēc Austrijas paziņojuma saņemšanas par robežkontroles atjaunošanas pagarināšanu šis strukturētais dialogs turpinājās apspriešanās procesa ietvaros, kas paredzēts Šengenas Robežu kodeksa 27.a panta 4. punktā.

(11) 2025. gada 5. jūnijā Šengenas izvērtēšanas grupa apmeklēja iekšējo sauszemes robežu starp Austriju un Slovēniju, veicot periodisku izvērtēšanu saskaņā ar Austrijas Šengenas izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu.

(12) Pašreizējais stāvoklis pie iekšējām robežām tika aprakstīts 2025. gada 23. aprīļa ziņojumā par stāvokli Šengenas zonā ([3]), un tas tiek regulāri apspriests Šengenas padomē.

(13) Pēc tam, kad bija saņemti paziņojumi, kas iesniegti saistībā ar robežkontroles pagarināšanu pie iekšējām robežām saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 25.a panta 4. punktu, kā rezultātā robežkontrole pie iekšējām robežām turpinās kopumā 12 mēnešus, Komisijai saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 27.a panta 3. punktu ir jāsniedz atzinums par šādas robežkontroles nepieciešamību un samērīgumu. Paziņojums par robežkontroles pagarināšanu pie iekšējām sauszemes robežām ar Čehiju un Slovākiju tika iesniegts 2025. gada 15. aprīlī. Paziņojums par robežkontroles pagarināšanu pie iekšējām sauszemes robežām ar Ungāriju un Slovēniju tika iesniegts 2025. gada 9. maijā.

(14) Pēc visu iepriekš minēto paziņojumu un ziņojumu izvērtēšanas, ko papildināja Austrijas sniegtā informācija apspriešanās procesa laikā un citi publiski pieejami oficiāli dokumenti, Komisija pieņem šādu atzinumu.

PAZIŅOJUMU UN ZIŅOJUMU IZVĒRTĒŠANA

I. FORMĀLAS PRASĪBAS

(15) Saistībā ar iekšējās robežkontroles atjaunošanu Šengenas Robežu kodekss nosaka dalībvalstīm vairākus formālus pienākumus.

(16) ŠRK 25.a panta 4. punktā ir noteikts, ka gadījumā, ja dalībvalstī ir paredzams nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, dalībvalstīm par to jāpaziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un pārējām dalībvalstīm vēlākais četras nedēļas pirms plānotās robežkontroles atjaunošanas.

([3]) COM(2025) 185 final.

(17) Komisija norāda, ka paziņojumi par iekšējās robežkontroles atjaunošanu un par tās pagarināšanu tika iesniegti mazāk nekā četras nedēļas pirms tās stāšanās spēkā, ņemot vērā "dinamisko situāciju" un vēlmi sniegt "jaunāko informāciju un novērtējumu". Komisija uzsver, ka no pienākuma savlaicīgi iesniegt paziņojumu var atbrīvot tikai tad, ja apstākļi, kas pamato nepieciešamību atjaunot iekšējo robežkontroli, dalībvalstij kļūst zināmi mazāk nekā četras nedēļas pirms plānotās atjaunošanas.

(18) Komisija norāda, ka robežkontroles atjaunošanas otrā pagarinājuma termiņš pie Austrijas iekšējām sauszemes robežām ar Čehiju un Slovākiju, kā arī ar Ungāriju un Slovēniju ir īsāks nekā iepriekšējo periodu termiņi, kad robežkontrole tika atjaunota. Austrijas iestādes norādīja, ka šā perioda laikā tās izvērtēs visus iekšējās robežkontroles atjaunošanas gadījumus un iespēju robežās centīsies saskaņot to beigu termiņus, ko tās arī izdarīja, 2025. gada 10. decembrī paziņojot par trešo robežkontroles atjaunošanas pagarinājumu pie iekšējām sauszemes robežām ar Čehiju un Slovākiju, kā arī ar Ungāriju un Slovēniju.

(19) Paziņojumi par iekšējās robežkontroles atjaunošanas pagarināšanu tika sniegti, izmantojot veidni, kas šim nolūkam izveidota ar Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2025/315 ([4]).

(20) Šengenas Robežu kodeksa 27. panta 2. punktā ir noteikts, ka situācijās, kad robežkontrole ir bijusi spēkā sešus mēnešus, dalībvalstīm visos turpmākajos paziņojumos ir jāsniedz riska novērtējums, norādot nopietnā apdraudējuma mērogu un paredzamo attīstību.

(21) Lai gan valsts iestādēm varētu būt grūti precīzi novērtēt nopietnā apdraudējuma mērogu un paredzamo ilgumu, ņemot vērā, ka situācija praksē var strauji mainīties un varētu būt grūti prognozējama, Komisija tomēr uzsver Šengenas Robežu kodeksa 27. panta 2. punktā noteiktā pienākuma nozīmi veikt nopietnā apdraudējuma riska novērtējumu brīdī, kad tiek paziņots par iekšējās robežkontroles atjaunošanu vai tās pagarināšanu. Šajā novērtējumā jāņem vērā nopietnā apdraudējuma attīstības tendences iepriekšējā iekšējās robežkontroles atjaunošanas periodā un jāizmanto valsts līmenī, kā arī attiecīgo Savienības aģentūru sagatavotā riska analīze.

(22) Komisija norāda, ka ziņojums par iekšējās robežkontroles atjaunošanu un pagarināšanu, pamatojoties uz Šengenas Robežu kodeksa 33. panta 2. punktu, attiecās uz iekšējās robežkontroles atjaunošanu pie Austrijas robežas ar Čehiju un Slovākiju 2025. gada 16. oktobrī un pie Austrijas robežas ar Ungāriju un Slovēniju 2025. gada 12. novembrī. Abi ziņojumi tika iesniegti 2026. gada 8. janvārī.

(23) Ziņojumi par iekšējās robežkontroles atjaunošanu un pagarināšanu atbilst vienotajam formātam, kas noteikts Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2025/308 ([5]).

II. NEPIECIEŠAMĪBA UN SAMĒRĪGUMS

Austrijas iestāžu nostāja

(24) Austrijas iestādes norāda, ka pastāv nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, ko rada ar migrāciju un drošību saistītas problēmas. Robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām palīdz novērst spiedienu uz sabiedriskajiem pakalpojumiem un spiedienu uz sociālo kohēziju, ko rada pastāvīgi lielais patvēruma meklētāju un neatbilstīgo migrantu skaits, tai skaitā to Ukrainas valstspiederīgo skaits, kuri saņem pagaidu aizsardzību.

([4]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/315 (2025. gada 14. februāris), ar ko nosaka veidni paziņojumam par robežkontroles pagaidu atjaunošanu vai pagarināšanu pie iekšējām robežām (OV L, 2025/315, 17.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

([5]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/308 (2025. gada 14. februāris), ar ko nosaka vienotu formātu ziņojumam par robežkontroles atjaunošanu vai pagarināšanu pie iekšējām robežām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 33. pantu (OV L, 2025/308, 17.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/308/oj).

(25) Saistībā ar drošības situāciju Austrijas iestādes atsaucas uz norisēm drošības jomā pasaulē, tai skaitā notiekošo Krievijas agresijas karu pret Ukrainu un situāciju Tuvajos Austrumos. Turklāt Austrija saskaras ar augstu terorisma draudu līmeni, ko rada islāmistu ekstrēmisma pastiprināšanās valstī, jo tās teritorijā darbojas teroristu tīkli, it īpaši no Rietumbalkāniem, kuru locekļi ceļo pāri iekšējām robežām.

(26) Saistībā ar migrācijas situāciju Austrijas iestādes uzskata, ka, tā kā Patvēruma un migrācijas pakts vēl netiek pilnībā īstenots, trūkumi patvēruma sistēmā un ārējo robežu pārvaldībā padara iekšējās robežkontroles atjaunošanu nepieciešamu un samērīgu.

Šajā sakarā Austrijas iestādes norāda uz:

— zemo pārsūtīšanas gadījumu skaitu saskaņā ar Dublinas sistēmu un neiespējamību veikt Dublinas atpakaļnosūtīšanas procedūras uz atbildīgajām dalībvalstīm;

— nepieciešamību nostiprināt neatbilstīgas robežšķērsošanas gadījumu skaita samazināšanās tendenci un sagatavoties tās gaidāmajam pieaugumam 2025. gadā Rietumbalkānu piekrastes maršrutā;

— nestabilo situāciju Afganistānā, Turcijā, Subsahāras Āfrikā, Ziemeļāfrikā un Sīrijā, kas rada pastāvīgu spiedienu uz ES ārējām robežām;

— nozīmīgiem izmeklēšanas rezultātiem cilvēku kontrabandas apkarošanā, kas sasniegti, pateicoties iekšējās robežkontroles atjaunošanai.

(27) Austrijas iestādes norāda, ka iekšējās robežkontroles atjaunošana ir vienīgais veids, kā aizliegt šķērsot iekšējās robežas ārpus noteiktām robežšķērsošanas vietām, ļaujot Austrijas militārajiem spēkiem, kas darbojas robežpolicijas kontrolē, veikt uzraudzību starp robežšķērsošanas vietām.

(28) Saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem tikai robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām ļauj Austrijas robežpolicijai veikt ieceļošanas un identitātes pārbaudes tiem, kas šķērso vai ir nodomājuši šķērsot iekšējās robežas.

(29) Austrijas iestādes apgalvo, ka kontrole pie iekšējām robežām tiek veikta minimālā apjomā un nesistemātiski, pamatojoties uz riska novērtējumu, mērķorientētu izlases pārbaužu veidā.

Komisijas apsvērumi

(30) Austrijas iestādes ir sniegušas informāciju par konstatētā nopietnā apdraudējuma iekšējai drošībai un sabiedriskajai kārtībai dažādiem aspektiem, kā arī argumentus, lai pamatotu atjaunotās robežkontroles nepieciešamību un samērīgumu.

(31) Lai gan sarežģītā drošības situācija pasaulē var radīt nopietnas bažas par dalībvalstu valsts drošību, paziņojumā varētu sniegt papildu analīzi, paskaidrojot, kā globālās drošības vide konkrēti ietekmē Austriju un kā iekšējās robežkontroles instruments var kalpot šo nopietno apdraudējumu novēršanai.

(32) Novērtējot nopietno apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai un valsts drošībai, nav paskaidrots, kā šie apdraudējumi ietekmē dažādas Austrijas iekšējo robežu daļas.

(33) Komisija atzīst, ka Austrija saskaras ar sarežģītu migrācijas situāciju, ko apliecina dati par patvēruma pieteikumu kopējo skaitu, tai skaitā to pieteikumu skaitu, kurus pēc neatļautas ieceļošanas iesnieguši citā dalībvalstī reģistrēti starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji vai personas, kurām citā dalībvalstī ir piešķirta starptautiskā aizsardzība, kā arī dati par ieceļošanas atļaujām, kuras izsniegtas ģimenes atkalapvienošanās nolūkā. Austrijas spēju nodrošināt pienācīgus uzņemšanas apstākļus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem ir ietekmējusi arī nepieciešamība atbalstīt pagaidu aizsardzības saņēmējus, sākoties Krievijas agresijas karam pret Ukrainu.

(34) Trešo valstu valstspiederīgo neatļauta sekundāra kustība var būt par pamatu iekšējās robežkontroles atjaunošanai, ja šāda neatļauta kustība rada nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai. Šajā sakarā pārskatītā Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir īpaši minēta situācija, kad pēkšņi notiekoša plaša mēroga neatļauta trešo valstu valstspiederīgo kustība starp dalībvalstīm rada ievērojamu spiedienu uz labi sagatavotu kompetento iestāžu kopējiem resursiem un spējām un kas, visticamāk, varētu apdraudēt telpas bez iekšējās robežkontroles vispārējo darbību.

(35) Jaunākie dati liecina, ka migrācijas situācija Savienībā ir ievērojami uzlabojusies. Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra ir novērojusi, ka 2024. gadā Savienībā strauji samazinājās neatbilstīgas robežšķērsošanas gadījumu skaits pie ārējām robežām, tai skaitā 2024. gadā Rietumbalkānu maršrutā tas samazinājās par 78 %. Saskaņā ar ES integrēto situācijas apzināšanos un analīzi 2025. gadā neatbilstīgas robežšķērsošanas gadījumu skaits atkal samazinājās, proti, par 41 % salīdzinājumā ar 2024. gadu (no 21 637 gadījumiem 2024. gadā līdz 12 687 gadījumiem 2025. gadā). Turklāt saskaņā ar *Eurostat* datiem 2024. gadā Austrijā pirmreizējo patvēruma pieteikumu skaits samazinājās par 49 %, un 2025. gadā šis skaits turpināja samazināties. Šis samazinājums atspoguļo plašāku tendenci, pateicoties pastiprinātiem kolektīviem centieniem aizsargāt ES ārējās robežas, un to nevar saistīt tikai ar to, ka Austrija ir atjaunojusi iekšējo robežkontroli.

(36) Komisija uzsver, ka robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām nemaina Austrijas pienākumus saskaņā ar piemērojamajiem ES tiesību aktu noteikumiem patvēruma un atgriešanas jomā. Robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām var palīdzēt atklāt neatbilstīgu robežšķērsošanu dalībvalsts teritorijā, atvieglot ātru atpakaļuzņemšanu pie iekšējās robežas un nodrošināt, ka tiek ātri atklāta starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju neatļauta kustība, kas ļauj pareizi piemērot Dublinas regulas noteikumus ([6]) par atbildības sadalījumu patvēruma pieteikuma izskatīšanā. Tomēr paziņojumos ir iekļauta tikai ierobežota informācija par aizturēšanas un atpakaļuzņemšanas gadījumu skaitu pie dažādiem iekšējās robežas posmiem, kas pamatotu iekšējās robežkontroles atjaunošanas pagarināšanu.

(37) Robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām var palīdzēt aizturēt cilvēku kontrabandistus un teroristus. Austrijas iestādes ir paudušas pamatotas bažas par teroristu tīklu (vadītāju) klātbūtni Austrijas teritorijā un norāda uz pievienoto vērtību, ko rada robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām, reaģējot uz šādu tīklu dalībnieku pārvietošanos pāri iekšējām robežām. Tomēr paziņojumos nav ietverta pietiekama informācija par cilvēku kontrabandistu un teroristu aizturēšanu dažādos atjaunotās iekšējās robežas posmos. Austrijas iestādes arī nepaskaidro, kā robežkontroles atjaunošanu pie iekšējām robežām papildina citi drošības sadarbības veidi, piemēram, mērķorientēta kriminālizmeklēšana vai policijas pārbaudes, kuru mērķis ir likvidēt cilvēku kontrabandistu vai teroristu tīklus.

(38) Komisija atzīmē, ka paziņojumos vai ziņojumos nav norādīti konkrēti iemesli iekšējās robežkontroles atjaunošanas ģeogrāfiskā un laika tvēruma izvēlei. Nav paskaidrots, kā nopietnais apdraudējums ietekmē dažādus iekšējās robežas posmus, pie kuriem ir atjaunota iekšējā robežkontrole. Netika paskaidrots, kāpēc robežkontroles atjaunošanas pirmās pagarināšanas gadījumā par piemērotāko tika atzīts sešu mēnešu termiņš, nevis īsāks laikposms, un kāpēc otrās pagarināšanas gadījumā tika izvēlēts tieši divu mēnešu pagarinājums.

III. ALTERNATĪVI PASĀKUMI

Austrijas iestāžu nostāja

(39) Austrijas iestādes ziņo, ka tās ir pieņēmušas vairākus alternatīvus pasākumus. Tās ir pastiprinājušas policijas kontroli un divpusēju policijas sadarbību visās pierobežas teritorijās. Tas ietver operatīvās informācijas apmaiņu, kā arī kopīgu patrulēšanu pie iekšējām sauszemes robežām ar Čehiju un Slovēniju vairākas reizes mēnesī.

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija) (OV L 180, 29.6.2013., 31. lpp.).

(40) Austrija ir noslēgusi policijas sadarbības nolīgumus ar visām tās kaimiņos esošajām dalībvalstīm. Tā piedalās astoņu policijas sadarbības centru darbībā, no kuriem seši atrodas pie atjaunotajām iekšējām robežām. Austrija ir izvietojusi pastāvīgos policijas sadarbības koordinatorus Prāgā un Bratislavā.

(41) Austrija ir noslēgusi atpakaļuzņemšanas nolīgumus ar visām kaimiņvalstīm un cieši sadarbojas pie iekšējām robežām un Austrijas teritorijā aizturēto neatbilstīgo migrantu atpakaļuzņemšanas jomā. Austrijas iestādes ir spērušas pirmos soļus, lai vienotos par praktiskiem pasākumiem pārsūtīšanas procedūras piemērošanai saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 23.a pantu.

(42) Austrija proaktīvi risina migrācijas problēmas izcelsmes un tranzīta valstīs, izmantojot dažādus divpusējus pasākumus, piemēram, nodrošinot konsultantus ar dokumentiem saistītos jautājumos, divpusējas robežpolicijas operācijas un dalību *Frontex* operācijās.

(43) 2018. gadā Austrijas Federālajā policijā tika izveidota Robežpolicijas vienība (*PUMA*). Tā ir specializēta policijas darba grupa, kas atbild par atbalstu migrācijas un robežkontroles operācijām gan valsts teritorijā, gan pie iekšējām robežām, kur tiek atjaunota robežkontrole. *PUMA* darbinieki kopā ar Ungārijas robežpoliciju ir izvietoti Ungārijas teritorijā pie Ungārijas un Serbijas robežas.

Komisijas apsvērumi

(44) Komisija ņem vērā, ka Austrija aktīvi piemēro alternatīvus pasākumus, kas papildina iekšējās robežkontroles atjaunošanu.

(45) Komisija norāda, ka pastāv atpakaļuzņemšanas nolīgumi ar visām Šengenas kaimiņvalstīm, bet tai nav pietiekamas informācijas, lai novērtētu šo nolīgumu efektivitāti praksē. Komisija atzīmē, ka Austrija rīkojas saskaņā ar attiecīgajiem ES tiesību aktu noteikumiem un saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru par Šengenas Robežu kodeksa un Atgriešanas direktīvas ([7]) piemērošanu pie iekšējām robežām, ja robežkontrole ir atjaunota.

(46) Austrija ir aktīvi piedalījusies Eiropola aktivitātēs, kas veltītas neatbilstīgas migrācijas un cilvēku kontrabandas apkarošanai, tai skaitā Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centrā Vīnē, *EMPACT* darba grupā Rietumbalkānu jautājumos un operatīvajā darba grupā (ODG) "Pathfinder".

(47) Austrija proaktīvi risina migrācijas problēmas izcelsmes un tranzīta valstīs. Austrijas dalība "Operācijā FOX" ([8]) un īpašas migrācijas un robežu vienības izveide policijā (*PUMA*), kas var darboties gan valsts teritorijā, gan ārpus Austrijas, ir veiksmīgu alternatīvu pasākumu piemēri, kuru mērķis ir risināt migrācijas un drošības problēmas. Tomēr Komisija uzskata, ka Austrijas iestādes nav sniegušas pietiekamu informāciju, lai paskaidrotu, kāpēc *PUMA* vienības darbības Austrijas teritorijā nevar nodrošināt pietiekamu alternatīvu robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām.

(48) Komisija norāda, ka tiesības šķērsot iekšējo robežu jebkurā vietā var tikt ierobežotas, paredzot vienīgi konkrētus robežšķērsošanas punktus, pamatojoties uz iekšējās robežkontroles atjaunošanu. Tomēr pat tad, ja iekšējā robežkontrole netiek atjaunota, Austrijas iestādes var turpināt īstenot publiskās pilnvaras, tai skaitā tās, kuru mērķis ir samazināt neatbilstīgo migrāciju iekšējo robežu teritorijās.

([7]) Tiesas 2023. gada 21. septembra spriedums lietā *Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE)* un citi/*Ministre de l'Intérieur*, Lieta C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689.

([8]) "Operācija Fox" ir nosaukums Austrijas un Ungārijas pārrobežu sadarbībai, kuras mērķis ir apkarot kontrabandu un īpaši tās darbības, kas saistītas ar neatbilstīgo migrāciju. Operācija ietver kopīgus centienus novērst gan migrantu un kontrabandistu pārvietošanos pāri to kopīgajām robežām, gan patvēruma ļaunprātīgu izmantošanu.

IV. IETEKMES MAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Austrijas iestāžu nostāja

(49) Austrijas iestādes apgalvo, ka tās ir veikušas vairākus ietekmes mazināšanas pasākumus. Pirmkārt, tās uztur pastāvīgus sakarus ar Austrijas kaimiņos esošajām Šengenas valstīm, lai līdz minimumam samazinātu robežkontroli, ņemot vērā sociālās un ekonomiskās saiknes starp pierobežas reģioniem. Apspriešanās notiek pirms tiek atjaunota iekšējā robežkontrole, tās atjaunošanas laikā un pēc tās, iesaistot sadarbības koordinatorus, atbildīgo speciālistu departamentu federālajā ministrijā, valsts policijas direktorātus, kaimiņos esošās reģionālās vienības un policijas sadarbības centrus.

(50) Iekšējā robežkontrole notiek uz risku balstītu izlases veida pārbaužu un uzraudzības veidā, mazinot iekšējās robežkontroles atjaunošanas ietekmi uz pārrobežu satiksmi.

(51) Austrijas iestādes pastāvīgi uzrauga satiksmes plūsmas un sniedz ceļotājiem informāciju par to, kāda ir satiksme pie iekšējām robežām.

(52) Saskaņā ar Austrijas iestāžu sniegto informāciju sastrēgumi pie iekšējās robežas joprojām ir ierobežoti un galvenokārt novēroti satiksmes maksimumstundās un atvaļinājumu sezonā.

(53) Austrijas iestādes ziņo, ka saistībā ar ilgāku gaidīšanas laiku robežšķērsošanas punktos pie iekšējās robežas ir saņemts tikai neliels skaits sūdzību, bet nav saņemta neviena oficiāla sūdzība par iekšējās robežkontroles atjaunošanu.

Komisijas apsvērumi

(54) Austrijas iestāžu iesniegtie paziņojumi apliecina apņemšanos nodrošināt, ka iekšējās robežkontroles ietekme joprojām ir ierobežota, kā noteikts Šengenas Robežu kodeksa 26. panta 3. punktā.

(55) Komisijas vadībā un ciešā sadarbībā ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm Austrija ir veikusi pasākumus, lai nodrošinātu netraucētu satiksmi tajos iekšējos sauszemes robežšķērsošanas punktos, kuros robežkontrole ir atjaunota.

(56) Robežkontrole notiek mērķorientēti un uz risku balstītā veidā, lai ierobežotu ietekmi uz pārrobežu ceļošanu. Šādi pasākumi palīdz mazināt robežkontroles ietekmi, bet neietekmē papildu prasības ierobežot kontroles laikā un tvērumā.

(57) Austrija ir norādījusi pārrobežu reģionus saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 42.b pantu.

(58) Austrijas iestāžu iesniegtajos paziņojumos nav pievērsta īpaša uzmanība pārrobežu reģioniem, uz kuriem attiecas iekšējās robežkontroles atjaunošana, un nav paskaidrots, cik lielā mērā varētu piemērot tehnoloģiskus vai īpaši pielāgotus risinājumus katram pierobežas reģionam vai nozīmīgu ceļotāju kategorijai, lai nodrošinātu pārrobežu ceļošanas raitu norisi. Austrijas iestāžu iesniegtie ziņojumi šajā ziņā gan sniedz sīkāku informāciju.

(59) Komisija piekrīt bažām, ko apspriešanās laikā pauda kaimiņos esošās dalībvalstis, ka pastāvīgākas infrastruktūras iespējamā būvniecība iekšējās robežkontroles veikšanai būtu pretrunā tās pagaidu raksturam, un norāda, ka Šengenas Robežu kodeksa 24. pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir pienākums novērst šķēršļus ceļu satiksmei robežšķērsošanas vietās.

V. IETEIKUMI

(60) Tas, cik labi funkcionē Šengenas zona, ir atkarīgs no tā, cik pilnīgi un efektīvi tiek piemērots migrācijas un patvēruma *acquis*. Migrācijas un patvēruma pakta piemērošanas sākšana 2026. gada jūnijā būs svarīgs virzītājspēks, lai kliedētu bažas par neatļautu pārvietošanos vai novērstu migrācijas un drošības problēmas, kas saistītas ar neatbilstīgu migrāciju, proti, Austrijas paustās bažas, kas pamato iekšējās robežkontroles atjaunošanu.

(61) Komisija norāda, ka saskaņā ar Skrīninga regulu ([9]), kas ir daļa no Migrācijas un patvēruma pakta, visu attiecīgo datubāzu drošības pārbaudes tiks veiktas skrīninga ietvaros gan pie ārējām robežām, gan valsts teritorijā.

(62) Drošības apsvērumi ir galvenais Austrijas norādītais iemesls, kas pamato iekšējās robežkontroles atjaunošanu. ES tiesību aktos jau ir paredzēts plašs instrumentu klāsts, lai palīdzētu Austrijas iestādēm risināt šīs problēmas. Dalībvalstīm būtu pilnībā jāizmanto esošie mehānismi, lai stiprinātu drošību un sadarbību tiesībaizsardzības jomā. Tie ietver Prīme II regulu, jauno Šengenas Informācijas sistēmu un iepriekšējas pasažieru informācijas un pasažieru vārdu reģistra jaunos tiesību aktus ([10]). IIS un *ETIAS* darbības sākšana vēl vairāk aizsargās ārējās robežas ([11]).

(63) Komisija mudina Austrijas iestādes turpināt attīstīt sadarbību un informācijas apmaiņu ar Čehiju, Slovākiju, Ungāriju un Slovēniju, tai skaitā pienācīgi pārskatot spēkā esošos divpusējos atpakaļuzņemšanas nolīgumus vai vienošanās un/vai vienojoties par praktiskiem pasākumiem pārsūtīšanas procedūras piemērošanai saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 23.a pantu.

(64) Austrijai būtu jāturpina balstīties uz tās veiksmīgo sadarbību ar dalībvalstīm un trešām valstīm reģionā, īstenojot tā dēvēto "visa maršruta pieeju". Komisija mudina Austrijas iestādes turpināt attīstīt kopīgo operatīvo sadarbību starp robežsardzes iestādēm un citām tiesībaizsardzības iestādēm, tai skaitā izmantojot kopīgas un jauktas patruļas. Prioritārā kārtā Austrijai būtu jāatjaunina spēkā esošie divpusējie policijas sadarbības līgumi ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm.

(65) Komisija iesaka Austrijai novērst visus juridiskos vai operatīvos šķēršļus, kas traucē efektīvi izmantot alternatīvus pasākumus, piemēram, atcelt valsts tiesību aktos noteiktos ierobežojumus pieprasīt identifikāciju un pārbaudīt atbilstību likumīgas uzturēšanās nosacījumiem tās teritorijā vai tehnoloģisko līdzekļu, piemēram, transportlīdzekļu numura zīmes atpazīšanas sistēmas izmantošanu pie tās iekšējām robežām migrācijas pārvaldības nolūkos.

(66) Komisija uzsver, ka alternatīvu pasākumu, tai skaitā tehnoloģisko risinājumu, izmantošana var būt efektīvāks un lietderīgāks veids, kā nodrošināt augstu drošības un migrācijas kontroles līmeni bez nepieciešamības atjaunot iekšējo robežkontroli.

(67) Austrijas iestādēm būtu jāstrādā pie tā, lai pakāpeniski atceltu iekšējo robežkontroli, pamatojoties uz īpaši pielāgotu pieeju katram iekšējās robežas posmam un katram apdraudējumam, un pilnībā jāizmanto pieejamie alternatīvie pasākumi, kas noteikti Komisijas Ieteikumā (ES) 2024/268 ([12]), kā arī iespējas saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksu. Šiem pasākumiem būtu jāpastiprina un jāpapildina esošie pasākumi.

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1356 (2024. gada 14. maijs), ar ko ievieš trešo valstu valstspiederīgo skrīningu pie ārējām robežām (OV L, 2024/1356, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/982 (2024. gada 13. marts) par datu automatizētu meklēšanu un apmaiņu policijas sadarbībai (Prīme II regula) (OV L, 2024/982, 5.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1862 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS*) izveidi, darbību un izmantošanu policijas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās (OV L 312, 7.12.2018., 56. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/13 (2024. gada 19. decembris) par iepriekšējas pasažieru informācijas vākšanu un nosūtīšanu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem (OV L, 2025/13, 8.1.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj); Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/681 (2016. gada 27. aprīlis) par pasažieru datu reģistra (PDR) datu izmantošanu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem (OV L 119, 4.5.2016., 132.–149. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2226 (2017. gada 30. novembris), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu (IIS), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos (OV L 327, 9.12.2017., 20.–82. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (*ETIAS*) (OV L 236, 19.9.2018., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([12]) Komisijas Ieteikums (ES) 2024/268 (2023. gada 23. novembris) par dalībvalstu sadarbību attiecībā uz nopietnu iekšējās drošības un sabiedriskās kārtības apdraudējumu teritorijā bez iekšējās robežkontroles (OV L, 2024/268, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

(68) Komisija uzskata, ka sekmīga sadarbība ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm un trešām valstīm, kā arī alternatīvu pasākumu piemērošana nodrošina stabilu pamatu, balstoties uz kura Austrija tagad var strādāt, lai pakāpeniski atceltu iekšējo robežkontroli, neapdraudot savu drošību vai migrācijas kontroli. Lai sasniegtu šo mērķi, tā uzturēs ciešus kontaktus ar visām attiecīgajām dalībvalstīm.

Briselē, 2026. gada 2. jūnijā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Magnus BRUNNER